

O româncă - viitor președinte al Israelului?

COLETTE AVITAL, deputată a Partidului Muncii, și-a depus candidatura pentru funcția supremă în stat

Colette Avital, deputată a Partidului Muncii, și-a depus candidatura pentru funcția de președinte al Israelului. Este vorba de o dublă premieră în politica israeliană: pentru prima dată, o femeie vrea să devină șef de stat și pentru prima dată un om politic de origine română aspiră la această cea mai înaltă funcție. Desigur, Israelul nu a uitat-o pe Golda Meir, o proeminentă personalitate politică feminină, care a servit ca prim-ministru și care a fost poreclită, înaintea Margarettei Thatcher „Doamna de fier”. Circula și o altă butadă legată de ea: că ar fi fost „singurul bărbat” din Cabinetul israelian.

Colette Avital are toate calitățile pentru a ocupa această funcție, dacă ceilalți deputați, colegii ei din Knesset, își vor da votul pentru ea. (În Israel, președintele este ales de către Parlament). Născută la 1 mai 1940, la București, a emigrat cu familia în Israel în 1950. Este absolventă a Facultății de Științe Politice și are un masterat în Administrație Publică. Vorbitoare a șase limbi străine, în afară de ebraică (engleză, franceză, germană, portugheză, italiană și română), era limpede că avea o calificare serioasă pentru a face parte din personalul Ministerului

israelian de Externe, unde a lucrat în timpul studenției ca secretară. A fost membră a delegației israeliene la Paris (1982-1985), ambasadoare în Portugalia (1988-1992) și a servit în funcția de consul general la New York (1992-1996). După ce a revenit în Israel, a fost numită director adjunct pentru problemele Europei Occidentale, cel de-al treilea post ca importanță în minister. În 1999, decide să candideze pentru Knesset, din partea Partidului Muncii. A îndeplinit numeroase funcții: președinte al Comitetului pentru Etică și șeful Comisiei de cercetare pentru identificarea și retrocedarea bunurilor victimelor Holocaustului, comisie care, în 2005, și-a prezentat concluziile

guvernului. La ora actuală, este președintele Comitetului pentru Imigrare, Absorbție și Diaspora, din Knesset, iar în cadrul partidului, este secretară cu probleme internaționale.

Colette Avital apreciază că o femeie-președinte ar fi o bună alegere pentru israelieni. „O femeie ar putea aduce pentru acest post un comportament mai calm. La ora actuală, când sunt atâtea probleme și scandaluri la noi, o femeie ar putea să liniștească puțin țara”, a declarat ea recent, într-un interviu acordat ziarului „Cotidianul”. De asemenea, ea consideră că femeile au aptitudini mai bune pentru a conduce negocierile și pentru a aduce pacea. Președintele, a mai spus ea, trebuie să aducă armonie între diferitele componente ale poporului israelian. Aici domnia-sa s-a referit concret la arabii israelieni care reprezintă 20 la sută din populația țării și care, după părerea ei, nu se simt reprezentați.

În cazul în care va fi aleasă președinte, Colette Avital își va aduce contribuția și pentru strângerea relațiilor cu România, deși, așa cum a declarat: „Nu știu dacă este cazul să strângem relațiile, pentru că ele sunt deja foarte bune”.

EVA GALAMBOS

Numeroși evrei americani s-au lansat în bătălia electorală pentru Congresul S.U.A.

Numeroși candidați evrei, atât din Partidul Democrat, cât și din Partidul Republican din S.U.A., au câștigat alegerile preliminare pentru a se confrunta cu adversarii politici în vederea obținerii unor mandate în Senatul sau Camera Reprezentanților ale Congresului S.U.A., precum și a unor posturi de guvernatori sau procurori generali. Desigur, în alegerile legislative din noiembrie, se vor decide definitiv învin-

face parte dintr-o cunoscută familie de filantropi. A fost membru al Comitetului pentru Căi și Mijloace din Camera Reprezentanților și este cunoscut ca unul dintre cei care doresc să introducă reforme în domeniile sănătății și pensilor.

Douglas Gansler, cunoscut procuror din comitatul Montgomery, a câștigat nominalizarea Partidului Democrat pentru funcția de procuror general. Este membru al Comitetului Director al Consiliului Comunității Evreiești din marele Washington și este bine cunoscut pentru abordarea legislației israeliene de revenire. El

s-a implicat într-un caz de crimă în care făptașul, un evreu, s-a refugiat în Israel. Datorită acestui caz, Israelul a modificat legea, pentru a nu da posibilitate criminalilor să găsească acolo un adăpost.

În New York, Eliot Spitzer, un procuror general neconvențional, a câștigat nominalizarea Democratilor pentru postul de guvernator. El este cunoscut pentru duritatea cu care a urmărit o serie de persoane implicate în activități financiare ilegale. În Arizona, Gabrielle Gifford, fost senator, a câștigat nominalizarea Republicanilor pentru Camera Reprezentanților. Campania ei s-a concentrat asupra problemelor de sănătate. Tot în acest stat, Ellen Simon, o avocată specializată în legislația de protecție a locurilor de muncă, a obținut nominalizarea Partidului Republican pentru Camera Reprezentanților, învingând nu mai puțin de patru candidați. În Vermont, Bernie Sanders, singurul independent din Camera Reprezentanților, a obținut candidatura pentru Senat. De obicei, el votează cu Democrații, de aceea, partidul l-a și inclus pe listele sale. În Wisconsin, medicul Steve Kagen, Democrat, și-a învins doi adversari, cheltuind din fonduri proprii un milion de dolari în campanie. Tot în acest stat, senatorul Democrat Herb Kohl a câștigat o nouă candidatură. (E.G.)

gătorii și abia atunci se va afla câți dintre ei au reușit. Deocamdată, Ben Cardin, din Maryland, și Bernie Sanders, din Vermont, au devenit candidați ai Partidului Democrat pentru Senat. De asemenea, Democratul Eliot Spitzer a câștigat alegerile preliminare pentru funcția de guvernator la New York și Douglas Gansler - pentru cea de procuror general în Maryland. Pentru Camera Reprezentanților există de acum cinci nominalizări de evrei - patru din partea Democratilor și una din partea Republicanilor.

Ben Cardin, la ora actuală membru în Camera Reprezentanților, a reușit să-l învingă pe Kweisi Mfume în cursa pentru fotoliul de senator, lăsat vacant de Paul Sarbanes. Cardin

O comunitate mică din Armenia se luptă să-și mențină moștenirea iudaică

Între 10.000-15.000 de subotnici. Jarkov povestește că în anii '30, când comunitatea se afla în plină înflorire, în Sevan numărul subotnicilor era de 2.000. Convertirea misterioasă din secolul al XIX-lea a subotnicilor la iudaism, respectarea strictă a Torei și refuzul încăpățânat de a se reconverti la creștinism, i-au expus la represii și persecuții. În timpul țarului Alexandru I, ei au fost deportați masiv în zonele îndepărtate ale Imperiului Rus. Subotnicii din Sevan nu știu din ce parte a Rusiei au provenit strămoșii lor și de ce au trecut la iudaism. „Poate că l-au considerat o formă mai pură de religie”, afirmă Jarkov. Numele de subotnici derivă de la respectarea Șabatului („subota” în rusește). Mulți membri ai comunității practicează circumcizia, dar altfel ei nu se deosebesc de ceilalți țărani ruși. Nu respectă cașrutul, iar rugăciunile lor melodioase, cântate în rusă, se aseamănă cu cântecele populare ruse. În timpul dominației sovietice, libertatea religioasă a subotnicilor, cu ajutorul căreia și-au păstrat identitatea aproape două secole, a dispărut o dată cu proprietățile lor de pe malul lacului Sevan, cunoscut loc turistic. Autoritățile sovietice au confiscat sinagoga la jumătatea anilor '30. Acum clădirea a fost privatizată și nu mai aparține comunității. O parte dintre subotnicii care trăiesc în alte zone au emigrat în Israel, dar membrii comunității din Sevan nu se gândesc să plece. (E.G.)

Din istoria comunităților evreiești de pretutindeni

Evreii din Cehia și Slovacia

Istoria evreilor din Cehia și Slovacia este în bună parte comună, deși limbile celor două state, care s-au separat nu demult, sunt diferite, ca și tradițiile. În fiecare din ele locuiesc circa 6.000 de evrei, dar populația Cehiei, de zece milioane, este dublă față de cea a Slovaciei. În Praga se află cea mai veche sinagogă din Europa, „Altneuschul” (în funcțiune). Viața comunitară în ambele țări începe de prin secolul X prin venirea evreilor dinspre Germania, Ungaria, Bizanț. Cruciașii au făcut ravagii în pașnicele târgușoare cehești și slovace. Împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg a încurajat viața evreiască, el fiind chiar un pasionat alchimist, cercetător al magiei, invitând la curte învățați evrei.

În Cehia, evreii au găsit adăpost în sec. XVII în fața pogromurilor lui Hmelnițki în Polonia și a persecuțiilor și expulzării lor din Viena (1670). Praga și Bratislava (Pressburg) au devenit centre ale culturii atât naționale, cât și germane, la fel și Brno (Brünn). Astfel se explică apariția unor mari valori ale literaturii germane în sec. XIX și XX în spațiul ceh și slovac (ex. Kafka). În 1899 a avut loc, în Cehia, un val de antisemitism provocat de acuzația de „omor ritual” (o fetiță a fost ucisă de necunoscuți la Hilsner), ceea ce a dus la exodul evreilor din micile localități spre capitală și orașele mai mari. După primul război, procentul căsătoriilor

mixte a ajuns la 30%, ceea ce a contribuit la scăderea numărului evreilor tradiționaliști. Spre deosebire de Cehia, în Slovacia influența culturală a fost, în Evul Mediu, mai mult maghiară. Tot aici, hasidismul a găsit mulți susținători. În 1939, în Slovacia locuiau 150.000 de evrei, iar guvernul pro-nazist slovac și-a „livrat” cetățenii evrei pentru suma de 500 mărci/locuitor naziștilor și hortystilor. Numai 25.000 au supraviețuit, din care majoritatea au emigrat în Ereț Israel. În Cehia ocupată de Germania au fost ucisă 80.000 de evrei. Regimul comunist, după război, a copiat metodele sovietice de eliminare a evreilor din conducere, acuzându-l pe Rudolf Slansky, șeful PC Cehoslovac, de spionaj. Evreul Slansky și mulți comuniști evrei au fost executați, închiși, izgoniți. „Primăvara” de la Praga” din 1968 și reformele de după 1989 au fost susținute și de intelectualitatea evreiască. De Praga este legată și vestita legendă a Golemului creat de Rabi Loew (Maharal); acest rabin a existat și a scris o carte, *Fântâna exilului*, reluată de André Neher în comentariul său.

Evreii au jucat un rol important în literatura cehă, fie ca autori, fie ca personaje în cazul unor creații de valoare: Werfel, Alois Jirasek, O. Kokoshka, Ivan Klima, Ota Pavel, Ladislav Fuchs ș.a. Din păcate, antisemitismul a reapărut, în special în Slovacia, unde trecutul fascist al cardinalului Tiso și al dr. Hlinka încă nu a fost asumat și rejeudecat.

BORIS MARIAN

MAURICE BLEUSTEIN-BLANCHET și MARCEL LÉVY au creat și dezvoltat „PUBLICIS” - a patra companie de publicitate din lume

Ideea de a crea o companie de publicitate i-a venit lui Maurice Bleustein în 1926, când a face reclamă era o activitate pe care fiecare firmă și-o asuma individual. Publicitatea ca idee era „aer”, adică nimic, ceva imaterial și deci fără valoare într-o lume obișnuită să vândă și să cumpere obiecte nu idei. Tatăl lui Maurice, onorabil negustor de mobilă, când a aflat de intenția fiului său, l-a întrebat: „Să înțeleg că te-ai hotărât să vinzi aer?” - aluzie clară la clasică expresie idiș „Luftmensch”. Dar intuiția lui Maurice Bleustein era cea care caracterizează inovatorii și marii oameni de afaceri, care simt tendința nouă ce apare pe piață. Acum, după 80 de ani, piața mondială a publicității a ajuns la 700 de miliarde de dolari anual, iar „Publicis”, firma creată într-o cameră de pe rondul de la Champs Elysées, este a patra din lume, cu filiale în 109 țări, 35.000 de salariați și o cifră de afaceri de cinci miliarde de dolari.

Despre Maurice Bleustein-Blanchet presa franceză vorbește ca despre un „Papă” al publicității, un teoretician și un vizionar, primul între egali, iar despre Marcel Lévy, cel care a preluat conducerea afacerii acum 20 de ani, ziarul britanic „The Independent” titra acum doi ani: „Un Napoleon al afacerilor” - fiindcă Marcel Lévy, pe care Maurice Bleustein-Blanchet l-a recrutat și l-a lăsat în locul său, e un geniu financiar și managerial. În ultimul deceniu el a cumpărat 55 de companii de publicitate, unele reprezentând în momentul achiziției 80% din capitalul companiei „Publicis”.

Dar de unde provine patronimul Blanchet, adăugat la numele lui Bleustein? În anii ocupației germane, Maurice Bleustein a intrat în Rezistența franceză, luându-și numele conspirativ Blanchet, pe care după război l-a pastrat. De altfel, Maurice Bleustein-Blanchet, care a luptat și în Forțele Aeriene franceze libere, ca pilot de vânătoare și bombardament, e decorat cu „Legiunea de Onoare” în grad de Mare Ofițer, „Crucea de Război 1939-1944” și alte medalii și ordine militare. După război, Maurice Bleustein-Blanchet și-a redeschis firma, lichidată sub ocupație și, în 1958, a mai dat o lovitură comercială care a făcut vâlvă la ora aceea: pe elegantul bulevard Champs Elysées el a deschis, la colțul dinspre Arcul de Triumf, un „drugstore” după model american. Restilizat, dar cu același profil, magazinul există și azi.

Marcel Lévy, recrutat și format de M.B.-B., care conduce „Publicis” de două decenii, i-a dat dimensiunea mondială și a câștigat în concurența dură cu marile companii americane, adoptând o strategie diferită de ele. El și-a dat seama primul că reclamele și sloganurile pentru produsele străine lansate pe pietele noi din Rusia, India, China și America Latină nu pot fi aceleași cu cele destinate publicului occidental. Pentru fiecare țară trebuie respectate gusturile și obiceiurile locale - a fost linia impusă de Marcel Lévy.

Maurice Bleustein-Blanchet a dovedit în timp că se poate vinde „aer”, ca să spunem așa, adică bunuri nemateriale, fiind unul dintre întemeietorii unei industrii care nu vinde decât idei. Una dintre marile industrii ale secolului XXI.

ANDREI BANC